2. Τα προγράμματα: α) καθορίζουν με σαφή τρόπο τους ρόλους, τις αρμοδιότητες και τις υποχρεώσεις των συντελεστών που εμπλέκονται στην εφαρμογή της διευρυμένης ευθύνης του παραγωγού, περιλαμβανομένων των παραγωγών και των εισαγωγέων, καθώς και των ΣΕΔ που αυτοί έχουν συστήσει, των οικονομικών παραγόντων σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 2 και των συντελεστών της κοινωνικής οικονομίας, β) διασφαλίζουν την ίση μεταχείριση μεταξύ των παραγωγών, γ) περιλαμβάνουν μέτρα για την ενθάρρυνση: αα) της επαναχρησιμοποίησης των συσκευασιών, εφόσον, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του συσκευαζόμενου προϊόντος, η επαναχρησιμοποίηση είναι οικολογικά συμφέρουσα, τεχνολογικά και οικονομικά εφικτή, ββ) της χρήσης υλικών που προέρχονται από ανακυκλωμένα απόβλητα συσκευασίας για την παραγωγή συσκευασιών και λοιπών προϊόντων, βελτιώνοντας τις συνθήκες της αγοράς για τα εν λόγω υλικά, γγ) του περιορισμού ή και της απαγόρευσης χρήσης υλικών για την κατασκευή συσκευασιών άλλων προϊόντων, δ) περιλαμβάνουν: αα) μέτρα για την καθιέρωση προγραμμάτων χωριστής συλλογής των αποβλήτων, με υποχρεωτική τη συμμετοχή σε αυτά του τελικού χρήστη ή καταναλωτή, ββ) μεθόδους για την οργάνωση της εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων συσκευασιών σύμφωνα με το άρθρο 7, γγ) μέτρα για την επίτευξη των ποσοτικών στόχων σύμφωνα με το άρθρο 10, δδ) κατευθυντήριες γραμμές για την οργάνωση προγραμμάτων επιστροφής, συλλογής και ανάκτησης σύμφωνα με το άρθρο 7, εε) γενικές προδιαγραφές για τη χορήγηση εγκρίσεων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης, σύμφωνα με το άρθρο 7, στστ) μέτρα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του καταναλωτή ή άλλου τελικού χρήστη, κατ’ εφαρμογή του παρόντος, ζζ) παροχή κινήτρων στους κατόχους αποβλήτων, ώστε να συμμετέχουν στα υφιστάμενα συστήματα χωριστής συλλογής, ηη) τεχνικά μέτρα για την αντιμετώπιση δυσκολιών που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή του παρόντος, κυρίως στις πρωτογενείς συσκευασίες ιατρικών βοηθημάτων και φαρμακευτικών προϊόντων, στις μικρές συσκευασίες, καθώς και στις συσκευασίες πολυτελείας, όπως τα μέτρα αυτά καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 20 της Οδηγίας 94/62/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 7 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2004/12/ΕΚ, θθ) τη λήψη πρόσθετων μέτρων πρόληψης για το μέγιστο δυνατό περιορισμό της περιβαλλοντικής επίπτωσης της συσκευασίας, χωρίς να τίθενται σε κίνδυνο οι θεμελιώδεις λειτουργίες της. Στα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνεται και η εκπόνηση περιβαλλοντικού δείκτη σχετικά με τη συσκευασία, ο οποίος να καθιστά την πρόληψη των αποβλήτων της απλούστερη και περισσότερο αποτελεσματική.

3. Στα προγράμματα εναλλακτικής διαχείρισης είναι δυνατό να προβλέπεται ευθύνη του παραγωγού της συσκευασίας, ως πρόσθετο μέτρο πρόληψης, προκειμένου να ελαχιστοποιούνται περαιτέρω οι ζημιογόνες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των συσκευασιών.

4. Τα προγράμματα εγκρίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών.».

Άρθρο 6

Μετά το άρθρο 6 του ν. 2939/2001 προστίθεται άρθρο 6Α ως εξής:

«Άρθρο 6Α
Μέτρα διαχείρισης των πλαστικών σακουλών μεταφοράς

1. Οι παραγωγοί των πλαστικών σακουλών μεταφοράς υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά τις πλαστικές σακούλες μεταφοράς με σήμανση, η οποία φέρει τον τόπο και την ημερομηνία παραγωγής και τον Αριθμό Εθνικού Μητρώου Παραγωγού (ΕΜΠΑ), με ευκρινή τρόπο ήτοι με χαρακτήρες μεγέθους τουλάχιστον 1,2 χιλιοστών και σε εμφανή θέση στο σώμα της πλαστικής σακούλας.

2. Από την 1η Ιανουαρίου 2018 επιβάλλεται στους καταναλωτές η καταβολή περιβαλλοντικού τέλους ανά τεμάχιο λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς, με εξαίρεση τις πολύ λεπτές πλαστικές σακούλες μεταφοράς της παραγράφου 27 του άρθρου 2 και τις βιοαποδομήσιμες (ή βιοαποικοδομήσιμες)/λιπασματοποιήσιμες πλαστικές σακούλες μεταφοράς της παραγράφου 29 του ίδιου άρθρου. Το τέλος ορίζεται από την 1 Ιανουαρίου του 2018 στα τρία (3) λεπτά και από την 1η Ιανουαρίου 2019 στα επτά (7) λεπτά. Το ποσό του περιβαλλοντικού τέλους αναγράφεται με τρόπο διακριτό και ευανάγνωστο στα παραστατικά πώλησης προ του ΦΠΑ. Το περιβαλλοντικό τέλος έχει ανταποδοτικό χαρακτήρα και τα έσοδα από αυτό αποτελούν δημόσιο έσοδο, το οποίο εισπράττεται από την Α.Α.Δ.Ε. και στη συνέχεια αποδίδεται υπέρ του Ε.Ο.ΑΝ..

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Οικονομίας και Ανάπτυξης και Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Ε.Ο.ΑΝ.: α) καθορίζονται: αα) οι πλαστικές σακούλες μεταφοράς, για τις οποίες δεν επιτρέπεται η δωρεάν διάθεση ανάλογα με το είδος τους και το πάχος του τοιχώματός τους, ββ) ύστερα και από γνώμη της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.), ο τρόπος και η διαδικασία καταβολής, είσπραξης και απόδοσης του περιβαλλοντικού τέλους που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο της παρούσας παραγράφου, γγ) οι δράσεις ανταποδοτικού χαρακτήρα που χρηματοδοτούνται από τα περιβαλλοντικά τέλη, οι φορείς διαχείρισης και ο τρόπος διάθεσης των εσόδων από τα περιβαλλοντικά τέλη, δδ) οι υποχρεώσεις των εμπόρων, των παραγωγών πλαστικών σακουλών μεταφοράς, των διακινητών και διανομέων πλαστικών σακουλών μεταφοράς για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εε) τα σημεία πώλησης στα οποία εφαρμόζονται τα ως άνω μέτρα, στστ) οι έλεγχοι και οι επιβαλλόμενες κυρώσεις για την παράβαση των μέτρων, β) ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαχείριση των πλαστικών σακουλών μεταφοράς για την εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2015/720/ΕΕ, όπως ο τρόπος παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των μέτρων, η πρόβλεψη της δυνατότητας επιβολής πρόσθετων περιορισμών εμπορίας ή απαγόρευσης της εμπορίας, γ) ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη σήμανση των σακουλών και την παροχή κινήτρων στους παραγωγούς βιοαποδομήσιμων

και λιπασματοποιήσιμων πλαστικών σακουλών. Μέχρι την έκδοση της ως άνω κοινής υπουργικής απόφασης διατηρείται σε ισχύ η 180036/952/ 10.8.2017 (Β΄ 2812) κοινή υπουργική απόφαση, εκτός αν έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται κατά την κατάρτιση των Τοπικών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΣΔΑ) να μεριμνούν για την υλοποίηση των εθνικών μέτρων μείωσης της χρήσης των λεπτών πλαστικών σακουλών μεταφοράς από τους καταναλωτές και να τοποθετούν στα Πράσινα Σημεία υποδοχείς προσωρινής αποθήκευσης πλαστικών σακουλών.».

Άρθρο 7

Το άρθρο 7 του ν. 2939/2001, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 7
Ειδικές διατάξεις οργάνωσης και λειτουργίας
ΑΣΕΔ και ΣΣΕΔ απόβλητων συσκευασιών

1. Τα ΑΣΕΔ και τα ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών λαμβάνουν υπόψη, εκτός απ’ όσα ορίζονται στο άρθρο 4Β, και τις απαιτήσεις σε θέματα προστασίας της ποιότητας, της γνησιότητας και των τεχνικών χαρακτηριστικών των συσκευασμένων αγαθών και των χρησιμοποιούμενων υλικών και αποβλέπουν:

α) στη συλλογή αποβλήτων συσκευασίας από τον καταναλωτή ή άλλο τελικό χρήστη ή από τη ροή των αποβλήτων, προκειμένου να διοχετεύονται προς τις πλέον ενδεδειγμένες εναλλακτικές λύσεις διαχείρισης αποβλήτων,

β) στην προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και στην ανακύκλωση των αποβλήτων συσκευασίας με τη χρησιμοποίηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών,

γ) στην επίτευξη των ποσοτικών στόχων που τους τίθενται σύμφωνα με το άρθρο 10.

2. Τα ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών είναι ανοικτά στη συμμετοχή των λοιπών οικονομικών παραγόντων.

3. Η οργάνωση από τους φορείς ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών της χωριστής συλλογής των επιμέρους υλικών συσκευασίας, από γυαλί, πλαστικό, μέταλλα και χαρτί, είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τις προβλέψεις του οικείου Τοπικού Σχεδίου Διαχείρισης και του οικείου εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ).

4. Για την έγκριση οργάνωσης και λειτουργίας κάθε ΑΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών απαιτείται ο παραγωγός να καταθέσει στον Ε.Ο.ΑΝ. επιχειρησιακό σχέδιο και στοιχεία από τα οποία: α) αποδεικνύεται ότι ο παραγωγός διαθέτει την απαιτούμενη οικονομική και τεχνική υποδομή για την εφαρμογή του ΑΣΕΔ, β) αποδεικνύεται ότι το ΑΣΕΔ ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 4Β, γ) προσδιορίζονται οι στόχοι και οι μέθοδοι εναλλακτικής διαχείρισης με ειδικές προβλέψεις για τα νησιά και τις απομακρυσμένες περιοχές. Οι στόχοι που υποχρεούται να επιτύχει κάθε ΑΣΕΔ προκύπτουν με αναγωγή των στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 10 και αφορούν στο σύνολο των συσκευασιών που διατίθενται στην εγχώρια αγορά, στις ποσότητες των συσκευασιών που διαθέτει ο παραγωγός που οργανώνει το ΑΣΕΔ στην εγχώρια αγορά, δ) προκύπτει το ποσό του εγγυοδοτικού αντιτίμου, εφόσον προτείνεται η εφαρμογή συστήματος εγγυοδοσίας.

Το ειδικότερο περιεχόμενο του ανωτέρω επιχειρησιακού σχεδίου περιλαμβάνεται στο Παράρτημα του παρόντος.

5. Για την έγκριση οργάνωσης και λειτουργίας κάθε ΣΣΕΔ αποβλήτων συσκευασιών ο φορέας ΣΣΕΔ απαιτείται: α) να καταθέσει στον Ε.Ο.ΑΝ. επιχειρησιακό σχέδιο και στοιχεία από τα οποία: αα) αποδεικνύεται ότι ο φορέας ΣΣΕΔ πληροί τις προϋποθέσεις των παραγράφων 2 έως και 15 του άρθρου 4Α, διαθέτει την απαιτούμενη τεχνική υποδομή και οικονομική κατάσταση για τη λειτουργία του ΣΣΕΔ και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του άρθρου 4Β, ββ) προσδιορίζεται το ποσό της χρηματικής εισφοράς που καταβάλλουν στο φορέα ΣΣΕΔ οι παραγωγοί που εντάσσονται στο ΣΣΕΔ. Η εισφορά πρέπει να προσδιορίζεται με την εφαρμογή διαφανών, αντικειμενικών και ευχερώς ελέγξιμων κριτηρίων, όπως το είδος, ο όγκος και το βάρος της συσκευασίας, η ποσότητα των παραγόμενων αποβλήτων, το ρυπαντικό φορτίο και το κόστος διαχείρισης των συγκεκριμένων αποβλήτων, γγ) καθορίζονται το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής, το είδος των συσκευασιών, οι στόχοι, το χρονοδιάγραμμα επίτευξής τους και οι μέθοδοι εναλλακτικής διαχείρισης. Ειδική πρόβλεψη απαιτείται για τα νησιά και τις απομακρυσμένες περιοχές. Οι στόχοι που υποχρεούται να επιτύχει το ΣΣΕΔ είναι αυτοί που προκύπτουν με αναγωγή των στόχων που προβλέπονται στο άρθρο 10 και αφορούν στο σύνολο των συσκευασιών που διατίθενται στην εγχώρια αγορά, στις ποσότητες των συσκευασιών που διαθέτουν οι συμμετέχοντες στο ΣΣΕΔ παραγωγοί στην εγχώρια αγορά, δδ) προσδιορίζεται το ποσό του εγγυοδοτικού αντιτίμου, εφόσον εφαρμόζεται σύστημα εγγυοδοσίας, εε) προκύπτει ότι διασφαλίζεται η χωριστή συλλογή των επιμέρους υλικών συσκευασίας σύμφωνα με την παράγραφο 3, β) να διασφαλίζει τη δυνατότητα ένταξης χωρίς διακρίσεις στο ΣΣΕΔ των ενδιαφερόμενων παραγωγών συσκευασιών και να προσδιορίζει το πλαίσιο των συμβάσεων ένταξης των παραγωγών στο ΣΣΕΔ με περιγραφή των συμβατικών υποχρεώσεων των μερών, γ) να διασφαλίζει την κατάρτιση συμβάσεων συνεργασίας του φορέα ΣΣΕΔ με τους Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού ή με τους φορείς κοινωνικής αλληλέγγυας οικονομίας, σύμφωνα με το άρθρο 8, και να προσδιορίζει το πλαίσιο των συμβάσεων αυτών.

Το ειδικότερο περιεχόμενο του ανωτέρω επιχειρησιακού σχεδίου για την περίπτωση α΄ περιλαμβάνεται στο Παράρτημα του παρόντος.

6. Με την απόφαση έγκρισης της οργάνωσης και λειτουργίας κάθε ΑΣΕΔ ή ΣΣΕΔ συσκευασιών επιβάλλονται όροι που αφορούν ιδίως: α) τον προσδιορισμό των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων στόχων εναλλακτικής διαχείρισης και τις αντίστοιχες προθεσμίες για την επίτευξή τους, β) την εφαρμοστέα βασική μέθοδο για τη συλλογή των αποβλήτων συσκευασιών, με την οποία επιτυγχάνονται οι ποσοτικοί στόχοι του ΑΣΕΔ ή του ΣΣΕΔ, καθώς και τις μεθόδους με τις οποίες επιτυγχάνονται άλλοι στόχοι, οι οποίοι καταγράφονται χωριστά,